

ТЕРНОПІЛЬСЬКА МІСЬКА РАДА

Управління економіки, промисловості та праці

м. Тернопіль, вул. Коперника, 1, 46001 тел.: (0352) 25 16 49 e-mail: ekon_mr@meta.ua
web: ternopilcity.gov.ua

ДОВІДКА

ПРО КОНСУЛЬТАЦІЇ З ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ

у процесі стратегічної екологічної оцінки документу державного планування проекту «Програми економічного та соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2022-2024 роки».

На виконання ст 5,13 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовником документу державного планування Тернопільською міською радою проект Програми економічного та соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2022-2024 роки (надалі Програма) та Звіт про стратегічну оцінку даного проекту (надалі Звіт) направлено департаменту охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації та управлінню екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації (листи від 29.09.2021 №21307 та №21309) для отримання зауважень та пропозицій.

Окрім цього, Проект Програми, Звіт та Повідомлення про оприлюднення документу державного планування було розміщено на офіційному сайті Тернопільської міської ради 29.09.2021 у рубриці «Участь громадськості»/ «Громадські обговорення», «слухання, місцеві ініціативи» <https://ternopilcity.gov.ua/uchast-gromadskosti/gromadski-obgovorennya-sluhannya-mistsevi-initsiativi> та надруковано в 2 засобах масової інформації: в газетах «Вільне життя» від 29 вересня 2021 року №77 та «НОВА Тернопільська газета» від 29 вересня-5 жовтня 2021 року №36.

В рамках консультації з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки департамент охорони здоров'я Тернопільської обласної державної адміністрації не надав зауважень і пропозицій протягом зазначеного Законом строку, тому вважається, що зауваження і пропозиції відсутні.

Від управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації отримано лист (від 28.10.2021 №05/1426) з зауваженнями та пропозиціями, додається.

Зазначені у листі від 28.10.2021 №05/1426 зауваження та пропозиції, враховані в Програмі та Звіті шляхом внесення відповідних змін, таблиця змін додається.

ОБГРУНТУВАННЯ ВИБОРУ ДОКУМЕНТУ ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ:

з урахуванням зазначеного, за результатами проведених консультацій з органами виконавчої влади у процесі стратегічної екологічної оцінки проекту Програми відповідно до зауважень та пропозицій, пропонується подати проект Програми економічного та соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2022-2024 роки на затвердження Тернопільській міській раді.

Начальник управління економіки,
промисловості та праці

Тетяна КОРЧАК

Додаток
до Довідки про консультації з органами
влади у процесі стратегічної екологічної
оцінки документу державного планування
«Програма економічного та соціального
розвитку Тернопільської міської
територіальної громади на 2022-2024 роки»

№ п.п.	Уповноважений орган	Редакція частини ДДП/ Звіту СЕО до якої висловлено зауваження/пропозицію	Зауваження / пропозиція	Спосіб врахування (повністю враховано, частково враховано або обгрунтовано відхилено)	Обгрунтування
До проекту документа державного планування «Програма економічного та соціального розвитку Тернопільської міської територіальної громади на 2022-2024 роки» підрозділ 2.3. Охорона навколишнього природного середовища.					
Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації		<p>Проблемні питання.</p> <ul style="list-style-type: none"> -невирішеність питання роздільного збору відходів, відсутність сміттєпереробного або сміттєспалювального комплексу, необхідність реконструкції полігона побутових відходів; -забруднення поверхневих вод; -забруднення атмосферного повітря викидами автотранспорту; -аварійний стан гідротехнічних споруд; -низький рівень екологічної свідомості та поінформованості мешканців. <p>Завдання , які направлені на вирішення проблем:</p> <ul style="list-style-type: none"> - зниження рівня забруднення ґрунтів; - моніторинг вмісту забруднюючих речовин в атмосферному повітрі та встановлення моніторів для відображення у режимі реального часу інформації щодо стану атмосферного повітря у зоні впливу викидів котелень, які працюють на альтернативних видах палива; 	<p>У підрозділі 2.3 проекту Програми серед показників, які характеризують виконання завдань та заходів, відобразити способи поводження з тією частиною відходів, які будуть перевезені, але не відправлені на вторинну переробку чи захороненні (у 2023 році їх кількість згідно даних таблиці становитиме 92,75 тис.м3, у 2024 році 121,59 тис.м3).</p>	<p>Враховано повністю.</p> <p><i>Показники , які характеризують виконання завдань та заходів в частині поводження з ТПВ, уточнено.</i></p> <p><i>Об'єм твердих побутових відходів, з них -об'єм відсортованих і відправлених на вторинну переробку ТПВ</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - об'єм захоронених ТПВ <p>Та <i>Очікувані результати викладено в новій редакції:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -покращення екологічного стану і запобігання забрудненню водних об'єктів, розташованих на території громади; -будівництво /реконструкція дошових колекторів; -зменшення скидів забруднених січних вод у водні об'єкти; -зменшення частки захоронених відходів ; - збільшення частки ТПВ направлених на вторинну переробку до 70% від загального обсягу ТПВ; - збільшення площ зелених зон 	

- будівництво реконструкція та капітальний ремонт мереж водопостачання та водовідведення, каналізаційних колекторів, в тому числі на неканалізованих вулицях, очищення дощових вод;
- зменшення підтоплення прибудинкових територій та аварійності інженерних мереж;
- покращення екологічної ситуації Тернопільського водосховища;
- реалізація концепції комплексного озеленення;
- збільшення площ зелених зон;
- покращення стану водних об'єктів на території сільських населених пунктів громади;
- збереження лісових захисних насаджень громади;
- проведення аналізу екологічної ситуації;
- впровадження сучасних методів переробки твердих побутових відходів;
- реалізація заходів Програми охорони навколишнього природного середовища Тернопільської міської територіальної громади та Програми розвитку житлово-комунального господарства Тернопільської міської територіальної громади на відповідні роки.

Показники , які характеризують

виконання завдань та заходів

Показники	2020		2021		2022		2023		2024	
	Од. виміру	2020	2021	2022	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Викиди забруднюючих речовин у атмосферне повітря	т/км ²	7,5	7,4	7,3	7,2	7,0				
стационарними джерелами забруднення у розрахунку	т/км ²	52	54,5	58	62	65,3				

перевезених твердих побутових відходів	м ³	1,5	2	6,7	1,3	9
Об'єм відсортованих і відправлених на вторинну переробку ППВ	тис. м ³	5,04	5,02	6,09	7,25	8,41
Об'єм захоронених ППВ	тис. м ³	50	50,2	51,8	52,3	52,9
Загальна площа зелених зон	га	18,88	188,0	189,0	189,0	189,0
Забезпеченість зеленими зонами загального користування	м ² на 1 меш канц я	8,4	8,4	8,5	8,5	8,8

Очікувані результати:

- покращення екологічного стану і забезпечення забруднення водних об'єктів, розташованих на території громади;
- будівництво /реконструкція дощових колекторів;
- зменшення скидів забруднених січчих вод у водні об'єкти;
- збільшення частки захоронених відходів;
- збільшення частки перероблених відходів;
- збільшення площі зелених зон.

Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної

Проблемні питання.
-невирішеність питання роздільного збору відходів, відсутність сміттєпереробного або сміттєспаловального комплексу, необхідність реконструкції неюгнена побутових відходів;

замінити термін «полігон побутових відходів» на «Малашівське сміттєзвалище» (у відповідності до затвердженого паспорта місця видалення відходів).

Повісті враховано
По тексту Програми слово «полігон» змінено на «сміттєзвалище»

	державної адміністрації			
До проекту Звіту про стратегічну екологічну оцінку				
розділ 2. Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документи державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень).				
Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	2.5 Поводження із твердими побутовими відходами Негативний вплив на навколишнє природне середовище має накопичення та розміщення небезпечних відходів. Структура ТПВ Тернопільської МТГ включає промислові, побутові відходи та відходи сільського господарства. Накопичення відходів відбувається на стихійних сміттєзвалищах у сільській місцевості громади, очисних спорудах, скотомогильниках, що є локальними джерелами забруднення і які створюють ареали небезпечного впливу на довкілля. Головним джерелом забруднення є Малашівський завод побутових відходів, що не відповідає санітарно-екологічним вимогам. Загальна площа полігону 18,0 га. Використовується більше 35 років.	Пропонуємо у підрозділі 2.5 «Поводження з твердими побутовими відходами» розділу 2 «Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документ державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)» Звіту SEO замінити термін «Малашівський полігон побутових відходів» на «Малашівське сміттєзвалище» (у відповідності до затверженого паспорта місця видалення відходів).	Повністю враховано По тексту Звіту слово « полігон» змінено на «сміттєзвалище».	
Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації	Розділ 2. «Характеристика поточного стану довкілля, у тому числі здоров'я населення, та прогнози зміни цього стану, якщо документи державного планування не буде затверджено (за адміністративними даними, статистичною інформацією та результатами досліджень)»	Розділ 2 звіту про стратегічну екологічну оцінку доповнити розрахунком впливу програми на клімат відповідно до Рекомендацій щодо включення кліматичних питань до документів державного планування, наданих Міністерством енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650. Даний розділ доповнити висновком щодо статусу Тернопільської міської громади як емітента парникових газів	Повністю враховано <u>Доповнено Текстом наступного змісту</u> На кліматичні параметри регіонального та глобального масштабу, насамперед, впливають викиди парникових газів. Основним парниковим газом який викидається в атмосферу міста Тернопіль є діоксид вуглецю (CO ₂). За методикою Міжурядової групи з питань зміни клімату (Intergovernmental Panel on Climate Change) нами оцінено вплив різних типів земельних угідь на викиди та асиміляцію CO ₂ . Враховуючи усередненні показники впливу різних типів земель на зміни клімату в одиницях CO ₂ еквіваленті на гектар та просторовий аналіз структури землекористування Тернопільської МТГ (табл. 3) встановлено, що досліджувана територія є поглиначем парникових газів. На поточний рік земельні угіддя Тернопільської МТГ поглинають близько 1070 тонн CO ₂ .	

на розрахунковий період до 2041 року територія громади поглинатиме 1313 т парникових газів.

Таблиця 3
Оцінка впливу земельних угідь Тернопільської МТГ на зміни клімату в одиницях CO₂ еквіваленті на гектар

Категорія земель	Коефіцієнт тон CO ₂ екв на 1 га	Площа на 2020 рік, га	Викиди парникових газів у 2020 р	Площа на 2041 рік, га	Викиди парникових газів у 2041 році
Орні землі	1,18	5822	6870	5616	6627
Пасовища і сіножаті	0,03	1000	30	1000	30
Лісові площі	-4,78	1667,5	-7970	1667,0	-7970
Землі під водою	0,0	827,8	0	827,8	0
Забудовані землі	0,0	3673,5	0	3988,5	0
Усього			-1070		-1313

Висновок. Отож, якщо документ державного планування Програма економічного та соціального розвитку Тернопільської МТГ не буде прийнятий тенденції до зміни кліматичних параметрів на території громади будуть продовжуватись. Що пов'язано із глобальними і регіональними кліматичними змінами, а також зростанням антропогенного навантаження на природну складову досліджуваних територій. На поточний період та перспективу до 2041 року територія Тернопільської МТГ буде поглиначем парникових газів.

Розділ 9. Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Управління екології та природних ресурсів Тернопільської обласної державної адміністрації

Розділ 9. «Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення»

У розділі 9 звіту про стратегічну екологічну оцінку навести конкретні заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування, у формі таблиці відобразити індикатори стану довкілля (кількісні та/або якісні значення) на поточний рік і на розрахунковий термін за роками планового періоду. При формуванні індикаторів використовувати розрахункові таблиці з додатків 6, 8 та 9 Рекомендацій Міністерства енергетики та захисту довкілля України щодо включення кліматичних питань до документів державного планування.

Повністю враховано

Доповнено текстом наступного змісту.

В контексті моніторингу екологічних параметрів стану навколишнього середовища та оцінки ймовірного впливу документа державного планування на зміни клімату варто додатково розглянути негативні наслідки, що збільшують вплив на клімат, а саме – збільшують викиди та зменшують поглинання парникових газів, а також позитивні наслідки, що зменшують викиди та збільшують поглинання парникових газів. Сумарний вплив оцінюється в одиницях тонн CO₂еквіваленту.

На поточний момент для оцінки викидів парникових газів від земельного покриття використовується методологія та оцінки реалізованих чи запланованих змін у землекористуванні. Секретаріат Рамкової конвенції ООН про зміну клімату рекомендує використовувати методологічний підхід Міжурядової групи з питань зміни клімату (Intergovernmental Panel on Climate Change).

Відповідно до вище зазначеної методики рекомендовано використовувати наступні індикатори впливу господарської діяльності досліджуваної території на зміни клімату (табл. 17).

Таблиця 17
Індикатори впливу різних видів діяльності і типів земель адміністративних територій на зміни клімату (в еквіваленті викидів CO₂)

(Відповідно до Рекомендацій Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 03.03.2020 року №26/1.4-11.3-5650 щодо включення кліматичних питань до документів державного планування)

№	Показник діяльності /категорія земель	Одиниці виміру	Коефіцієнт Т, тон, еквівалент CO ₂
1	Викиди парникових газів від спожитої електроенергії	тонн CO ₂ екв / МВтгод	0,372
2	Викиди парникових газів від спалювання (виплоного) палива		

	при виробництві електричної та теплової енергії	тонн CO ₂ екв / т	
2.1	Кам'яне вугілля	тонн CO ₂ екв / т	2,08
2.2	Буре вугілля	тонн CO ₂ екв / т	1,2
2.3	Торф	тонн CO ₂ екв / т	1,03
2.4	Природний газ	тонн CO ₂ екв / т	2,69
2.5	Зріджений газ (бутан, пропан)	тонн CO ₂ екв / т	2,98
2.6	Мазут	тонн CO ₂ екв / т	3,13
3	Викиди парникових газів від споживання палива транспортом		
3.1	Бензин	тонн CO ₂ екв / т	3,1
3.2	Дизель	тонн CO ₂ екв / т	3,18
3.3	Зріджений або скраплений нафтовий газ	тонн CO ₂ екв / т	2,97
3.4	Керосин	тонн CO ₂ екв / т	3,15
4	Викиди та поглинання парникових газів від землекористування		

4.1	Орні землі	тонн CO ₂ екв / га	1,18			
4.2	Пасовища і сіножаті	тонн CO ₂ екв / га	0,03			
4.3	Лісові площі	тонн CO ₂ екв / га	-4,78			
4.4	Землі під водою	тонн CO ₂ екв / га	0,0			
4.5	Забудовані землі	тонн CO ₂ екв / га	0,0			
4.6	Інші землі	тонн CO ₂ екв / га	0,0			